THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

281-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $5.00 PER YEAR
SINGLE COPY 2c.

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

„פערלאנגט יונגע מענשען"!

וויפיעל מאָהל האָט ארהד זיך, יונגע מענשען אין פערלויף פון דער מלחמה שוין אָנגעשטויסען אויף דיזען אויפשריפט.

יונגע מענשען פערלאנגט! אויף דעם זיילען מיר אייך יעצט וויעדער איפמערקזאם מאכען, און ניט זיינען טויזשען אייערע קליידער, ניט ווע־גען כייטען אייער צייוויל לעבען, נאר זיינען א גאנץ אנדער זאך. זאלען זיינען דעם ערשטען אייך רופען אנדערע, די וועמענס ספעציעלע אויפגאבע עס איז, מיר זיילען אייך היינט איפמערקזאם מאכען אויף עטוואס אנדערש.

א צייט, זיי אין טאראנטאָ געהט פאר גאנץ ערפאָלגרייך די הילפס־ארבייט פאר די מלחמה קרבנות. די פיעלע צעהנדליגע טויזענדע דאלאר וועלכע זיינען שוין ביז היינט געזאמעלט געווארען קומען אָבער מערהרסטענס פון איין עלעמענט, פון יענעם עלעמענט, וואס איז א פערהייראטהער, און ווען מען טרעפט זונטאג פריה אין הויז, דאן זיין די זאמלונגען קומען פאר. אין טאראנטאָ איז אָבער אייך פערהאן א צווייטער עלעמענט, וועל־כער קען געבען פאר די מלחמה קרבנות, אָבער צו זיי מען עס איז שווער צו־צוקומען, — דאס איז דער יונגער עלעמענט. פיעלע פון זיי פערדיענען מעהר ווי די פערהייראטהע. און וואלט מען זיי נאר געקענט גרייכען, וואלטען זיי געווים ביינעשטייערט צום הילפס־פאנד. ווייל די אידישע יוגענד איז תמיד אָפּערווילליג. ווי אזוי קומט מען צו זיי אָבער צו?

דאס איז פאר דער גאנצער צייט פון דער הילפס־טהעטיגקייט פונ'ם קאנפערענץ געווען א פראבלעם ביז וואגען לעצטענס איז ענדליך א פלאן איינגעארבייט געווארען. עס איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען א טיי־זענד מיטגליעדער קלוב, וועלכער וועט ארבייטען ליוט'ן זעלבען מיסטער ווי דער קרייסטליכער פיפעציג טויזענד קלוב.

א דאלאר א חודש פאר די מלחמה קרבנות, פינף און צוואנציג סענט א וואך פאר די אידישע ליידענדע, דאס איז דער לאָזונג פון דיעזען קלוב צו דער גאנצער אידישער יוגענד.

צייטען זיינען יעצט גאנץ גוטע, יעדער פערדיענט, און מען דארף ניט ברענגען קיין צו גרויסען קרבן אום צו צאהלען א דאלאר א חודש פאר די מלחמה־קרבנות.

ווען זיך ניט געפינען קיין טויזענד מענשען, וועלכע וועלען ענט־פערען דיעזען רוף, וועט דאדורך ניט אריינקומען קיין טויזענד דאלאר א חודש פאר די מלחמה קרבנד.

טויזענד מיטגליעדער איז ניט פיעל, און דיעזע צאהל קען געשאפען ווערען גאנץ לייכט, ווען יעדער איינער וועט נאר ענטפערען דעם רוף.

די פעטראָגראדער נאכריכטען

פארהאן א לעגענדע, וועלכע עקזיסטירט אין פערשיעדענע פארמען ביי יעדען פאָלק, וועלכע דערצעהלט וועגען דעם, ווי בשעת מען האָט גע־קענט עטוואס בעקומען, האָט מען זיך צוליעב'ן דינגען. צוליעב וועדען בע־קומען וואס מעהר, אלעס פערדוירען, און נאר ניט בעקומען. דאס וואס עס קומט יעצט פאר אין רוסלאנד דערמאהנט אין דיעזער לעגענדע, און א גר־פאהר א גרויסע איז פערהאן, אז דער רעזולטאט זאל זיין דער זעלבער.

דאס רוסישע פאָלק, האָט זיך ענדליך בעפרייט פון דריי הונדערט יאהר אונטערדריקונג, דערשטיקט דעם צאריזם, וואס האָט זיי געהאלטען פערשקלאפט און געבראכט דאס לאנד צו א ריאינע אין וועלכען תהום די אלע רוסלענדישע פעלקער זיינען פערזונקען געווארען. דאס רוסישע פאָלק איז פאלשטענדיג פריי געווארען, אנשטאט אָבער די פרייהייט אויסצונו־צען אין דער פולסטער מאס, און ווידמען אלע כחות צו דער איפבויאונג פון דער נייער רוסלאנד, ווייל נאר אין א געזונטער נאר מאלער נייער רוס־לאנד ליעגט די גאראנטיע, אז דאס אלטע צאריש ראמאנאָוו־רוסלאנד וועט זיך מעהר ניט אומקעהרען. אנשטאט דעם אָבער, האָבען זיך פיעלע כחות בעוויזען, וועלכע ווילען הוקא, אז די רוסישע רעוואלוציע זאל וועד־רען א סאציאלע רעוואלוציע. אין מען פעראורזאכט טומעל, מען שטערט דער נייער רעגערונג אין איהר ארבייט, און מען זוכט איהר אינטערצו־גראבען ביים פאָלק.

ווער קען פראפיטירען פון דעם אלעמען? וואס וועט זיין דער רע־זולטאט פון דיעזע אלע אונרוהען?

די זאך איז קלאָהר. דער ארגטערגעזעצטער ניקאָלאי און זיין גאנצע כאפּטע קענען זיך נאר קיין בעסערעס ניט וויגשען. ווייל דער טומעל גיט ווידער א מעגליכקייט פאר'ן צארזיזם צו קענען בעשטייגען דעם טראהן, און קיין בעסערען טייפעל־שפיעל, ווי די יעצטיגע אומרוהען, קענען זיך די צארישע באנדע נאר ניט ווינשען. און גערעכט איז געווען רוסלאנדס פעהיגסטער פאָליטיקער פראָפעסאָר מיליוקאָוו, ווען אדרעסירענדיג די אויפגערעגטע מאסען, האָט ער ערקלערהרט, אז איהם קומערט ניט זיין איינגענע געפאהר, די געפאהר פאר זיין לעבען, נאר רוסלאנדס געפאהר, ווייל דאדורך דראהעט אונטערגאנג דער נייער רוסלאנד.

די אלע לינקע, וואס ווילען רוסלאנד דוקא בעפרייען פון אלע צרות מיט איין מאהל, וועלען אויף זייער געוויסען מוזען טראגען, אז זיי זיינען געווען ניט ווילענדיג, ניקאָלאיס אהרויסהעלפער, און די צוריקשטעלער פונ'ם צאריזם. אויב דער פאל זאל זיין אזוי.

לאָמיר אָבער גלייבען, אז צו אונבעדייטענד איז דיעזע גריפע פון פאָלקס־בעפרייער, אז זיי זאָלען קענען ברענגען דערצו, אז עס זאל אין רוסלאנד פארקומען דאס, וואס עס האָט פאסירט מיט צוועלף יאָהר צוריק, און אז דער געזונטער אינסטינקט פון דעם רוסישען פאָלק וועט אויסהיטען רוסלאנד ניט נאר פון די פיינד, נאר אויך פון די פריינד, וועלכע ווילען איהר בעגליקען מיט אלע זונען־שטראהלען מיט איינמאָהל, ווייל נאר דאס געזונטע פאָלק, קען אויסהיטען רוסלאנד, אז עס זאל דארטען ניט פארקומען דאס זעלבע, ווי די לעגענדע דערצעהלט.

די בעאונרוהיגענע ידיעות וועגען ארץ ישראל

א ידיעה צום לאנדאנער „דזשואיש קראָניקל" וועגען דזשעמאל פאַ־שאס דראָהונג צו טהון מיט די אידען אין ארץ ישראל דאס זעלבע ווי מיט די ארמענער. היפּט ארויס א גאנץ פרייערדיגע שטימונג, טראָץ דעם, וואס די אויסזיכטען פאר בעקומען ארץ ישראל זיינען יעצט די גלענצענדסטע.

איין האפנונג איז יעצט פערהאן, אז דזשעמאל פאשא זאל ניט קע־נען אויספיהרען זיין דראָהונג, און דאס איז וואס די ענגלישע ארמיי איז שוין טיעף אין לאנד, וואס איז אונזער ארץ אבות.

דער 1000 מעמ־בער קלוב

וואס עס האָט ארויסגערופען צו גרינ־דען דיעזען קלוב, און זיין בעדייטונג.

פון 5. עאזרענגרב

ווי שוין בעוואוסט דורכ'ן „זשורנאל" האָט דער קאָנפערענץ פאר די מלחמה קרבנות געגרינדעט א קלוב מיט'ן נאָמען „1000 מעמבער קלוב".

וואס איז די אויפגאבע פון דיעזען קלוב?

וואס וועט ער געבען זיינע מיטגליע־דער?

אויף די פראגען איז דער אנט־וואָרט א קורצער אן איינפאכער: הילפּע שטיצע פאר אונזערע אזמגליקליכע ברי־דער, און רעטונג פאר א טהייל, א גרויסער טהייל פון אידישען פאָלק וואס זיינגט אין ים פון צרות, נויט און יסורים. דאס זיינען די אויפגאבען, אויף וועלכע קיין גרעסערע און נאר־בעלערע האָבען מיר ניט אין דיעזען מאָ־מענט פון דעם גרויסען חורבן.

נאָך מיט א יאהר צוריק האָט דער קאָנפערענץ געזאָלט דורכפיהרען דיעזע אידעע. אָבער דאמאָלס זיינען פאר אונז געשטאנען שווערע אויפגאבען, וועלכע האָבען בעזייטיגט די פארלויפיגע ארבייט־טען פון פערשיעדענע מיטלען און וועגען, מיר האָבען געמוזט צערעשט א יסוד, א שטארקען גרונד לעגען פאר דעם ריעזע־גען בנין פון דער הילפס ארבייט:

קלאָפּען אין טהירען, וועקען, רו־פען, פראָפּאגאנדירען, ערקלעהרען אז די גאנצע פליכט צו העלפען פערלינדערטען דעם הונגער און נויט פון די אידען אין די מלחמה לענדער איז אויף אונז געפאל־לען, אז נאר מיר אידען, וועלכע גלוק־ליכערווייזע געפינען זיך ניט אונטער־ער שרעק און שווידער פון קאנאנען און פערניכטונג; אז נאר מיר אידען פון דער זייט ים, וואס שרעקען זיך ניט פאר'ן מאָרגען, ארבייטען און פערדיע־נען, מוזען מיר העלפען, מוזען מיר וואָרגען, און אָפּערען אלע אונזערע מעג־ליכקייטען פאר דעם טהייל פון אידישען פאָלק וואס בלוטעט און וועהטאָגט, זינקט אין פאלס אינ'ם תהום פון פערניכטונג און אינטערנאנג.

א גרויסע, א שווערע אויפגאבע איז דאס געווען. האָבען שוין די הארצרייסענ־דע אפּעלס, אריינגערונגען אין די הערצער פון די „רחמנים בני רחמנים", האָבען זיי זייער בייטעל געעפענט, גע־נעבען די „בארעמהערציגע" נדבות, האָט מען עס אָנגעקלונגען פאר רחמנות און בעטלערי, און דאס איז ניט געווען קיין גרונד פאר א שטענדיגער בעוועגונג, און וואלט אפילו אזא קליינע צייט ווי ביז איצט אויף ניט אנגעהאלטען: די וועה־נעשריינען וואָלטען געווארען אלטעגליך, וואָכענדיג, די בעגייסטערונג וואָלט פערשוואונדען, די שוואכע הערצער וואָלטען אבגעקהלט געווארען, און די נדבות וואָלטען מעהר ניט געפלוסען, קיין אפּעלס, קיין רוף וואָלט מעהר ניט דערהערט געווארען און דער ביטערער גורל פון א פאלשטענדיגער פערניכטונג און אונטערגאנג וואָלט געפאלען אויף מיר ליאָנען אידען.

דער טאראנטאָ'ר קאָנפערענץ האָט דאס איינגעזעהן, באלד די מרבים ער־קלערהט: ניט קיין נדבות ניט איהר, ניט קיין טובה טהוט איהר, די הילפס ארבייט איז ניט קיין געוועהנליכע פיל־אנ־טראָפּישע ארבייט, עס איז אונגעד־פליכט, אונזער נאציאָנאלער חוב, וועלכען מיר מוזען צאָהלען מיט אונ־זער לעבען מענט, אז מיר מוזען דאטע־ווען מיט אונזערע לעבען כחות; אזוי ווי דאס ראטעזיגן מענשען פון פייער, אדער פון דערטרונקען צו ווערען. העלפס אין צייט פון א קאטאסטראפע איז אזוי עלעמענטאר מענשליך, אז קיינער שטעלט קיין פראגען ניט, אפשטעל אין גע־ווען א גאנצעס פאָלק שטעהט אין גע־אפאהר און דער טהייל פון איהם וואס איז אויסער געפאהר שטרעקט אויס די האנד פון טרייסט און האָפנונג, און הילף!

ווען די לאָגישע און אמת'ע ווער־טער האָבען אָבגעקלונגען אויף די נשמות און אריינגערדונגען צו טויזענדער אי־דען, וועלכע צאָהלען די גאנצע צייט זיי־ערע וועבענטליכע ביישטייערונגען אלס א חוב, ווען די פאָלקס אידעע איז פער־שפּרייט געווארען, דאן האָבען מיר גע־

(פארטזעצונג אויף ביידוש 5)

די הילפס וואלונטירען

פון 5.

זיי געהען און קלאפּען
און ווערען ניט מיעד:
זיי וועקען רחמנות
ביי יעדערען איד.
זיי וועקען און רופען
צו העשען דעם פלאם
פון שרעקליכען חורבן
אויף יענער זייט ים.

זיי בעטען און מאָהנען
ביים פאָלק אויף דעם חוב
זיי מאָהלען דעם חורבן,
די צרות אָהן סוף: —
„צאָהלט אייערע שולדען
פאר קינדער אויצ ברויט —
די מאמע זי הונגערט,
דער טאטע איז טויט . . ."

אין קעלטען, אין היצען
עס געהט די ארמיי,
זי טראגט מיט אין הארצען
דעם פאָלקס לייד און וועה.
מיט אויגען פול טרעהרען
מיט ליעבע אין ברוסט,
רופען מיר צו אייך בראוויע:
„זייט הערצליך געגרוסט!"

א קעמפּיין פון פערצווייפלונג

פון דר. ש. מ. מלמד

פאר עטליכע וואָכען האָט די דייטשע רעגיערונג געבעטען די רבנים אז זיי זאָלען ערלויבען צו מיסבר זיין די גע־פאלענע אידישע סאָלדאטען אהן תכריכים, ווייל אין אין קיין לוויעגער ניטא פון וואס צו מאכען תכריכים.

דאן אין עטליכע טעג שפּעטער האָט די זעלבע רעגיערונג פלעגער געמאכט די טעגליגע ברויט פארציעס ווייל אין לאנד איז קיין ברויט אויף ניטא — אלזא ניט קיין תכריכים פאר די טויטע און ניט קיין ברויט פאר די לעבעדיגע.

רוסלאנד איז א פיעל גליקליכערע דארטען זיינען פאראן ביידע זאַ־כען, ברויט פאר די לעבעדיגע און תכריכים פאר טויטע — נאר איין קלייי־ניגקייט — עס איז ניטא קיין געלד פאר ביידע זאכען. און דערפאר הונגערט מען דאָרט אין געוויסע געגענדען אזוי ווי אין דייטשלאנד. דער גרעסטער חוב־גער־אינזעל אין דעם ים פון דער רו־סישער אימפּעריע איז די טשערטא, אדער די טויזענד שטעדט און שטעדטלאך פון ליטא און פּוילען, וועלכע האָבען גע־בילדעט די טשערטא.

די מיליאָנען אידען פון דיעזע שטעדטלעך האָבען פאר די לעצטע דריי יאָהר געזעהען ווי די תוכחה איז מקוים געווארען, שווערד און פייער, פעסט און מאסענמאָרד און אלע וואהנזיניגע פארמען פון נחיגום.

אוי דיעזע ארימע און פעראריימטע אידען איז דיי תוכחה מקוים געווארען, אוואו מען האָט געשאסען א פייל, איז ער אלעס געפאלען אין די אידישע גאס אין געווארען א חורבה, א ריאינע, שווערד־ליך אָנצוקוקען.

די אידען אין דער טשערטא זיינען קיין מאל ניט געווען דייך און לרוב זוג־נען געווען זעהר ארים. איז געקומען די דריי יעהריגע וועלט־מלחמה און האָט געבראכט פון דער אידישער גאס א קהדש, אן אינזעל פון פערצווייפלונג, פיין און גוים.

אין ערשטען יאָהר פון מלחמה אלזין האָבען די אידען אין פּוילען און ליטא פער־לארען ניט ווייניגער ווי א האלבע מילי־ארד רובעל. דאס הייסט אזא סומע געלד האָבען זיי אלע צוזאמענגענומען קיין מאל ניט געהאט, אבער זיי האָבען גע־האט הייזער און הייזקעס, געשעפטען און קרעמלאך אין ווערקשטאטען און פאב־ריקען און שוהלען, און אנשטאלטען — אט די, ווען מען זאל זיי דארפען בויען, וואלט מען מוזען האָבען א האלבען מיי־ליארד רובעל. דיעזער קליינער נאַציי־אָנאל־פערמעגען איז געווען אנגעזאמעלט פון דורות — צייט פינף הונדערט יאָהר. אין צוועלף מאָנאט מלחמה איז פון דער ארבייט און ירושה פון פופצעהן דורות אז זיי זאָלען געבען צוויי פּראָצענט פון דעם וואס זיי האָבען מעהר פערדיענט — פאר די לעצטע דריי יאָהר.

מען קלאפּט אין די צדקה־פּשוקעס, מען אנזיטירט, מען האלט מאסמיטינגס און באנקעטען, מען שרייבט אין די ציטונגען, מען פּוזקט מיט טראָמפּיי־טען און דריי מיליאָן אידען, אין אמע־ריקא, דוכט זיך רייכע אידען, וואהלהאב־בענדע אידען, וואהרהאפטיגע אידען, וואס רייידען נור פון „דזשודאיזם" און זיי ריהרען זיך ניט. היינט געה און זיי שטאָלץ, וואס דו ביזט א איד . . .

אויף די צעהן מיליאָן דאלאר אין פאראן אנדערהאלבען מיליאָן — און מען איז שוין מיעד געבעדיג . . .

געהט און רייסט קריעה — ניט אויף דעם חורבן וואס איז געקומען א־בער ארימע און געפייניגטע ברידער און שוועסטער אין דעם נהיגום פון דער מלחמה — נאר אויף דעם מאראליישען חורבן פון דריי מיליאָן אידען אין אמע־ריקא . . . געהמט און רייסט קריעה און שרייט אז עס זאָלען ציטערן די בערג און ציטערען דער ים . . . ווייל די מוזזה וועלכע איהר טראָגט אין אייער הארצען איז פּסול געווארען. טהוט תשובה — זעהט אז די מוזזה אין אייער הארצען זאָל ווידער ווערען כשר, אדער דער צוואנציגסטער דור וועט זיך נאָך מיט אייך שעהמען און אייערע שאנדע וועט זיין פערשריעבען אויף די בלעטער פון אונזער בלוט — און טרעהרען רייכער געשיכטע.

טהוט תשובה־בעפאר עס איז צו שפּעט.

הונדערטער טויזענדער אידען עסען די קאָרע פון די פערפּעלטע ביימער און איהר אין אמעריקא לעבט אין עשירות און נחת.

שעמט איהר זיך נאר ניט? צי־טערט גאר ניט אין אייך די נשמה?

פערקופיין, סאבאלט
און ניו־יארק סעקיוריטיעס
ווערען צוגעשיקט פריי אָהן געלד,
אויף פערלאנג
ROBERT E. KEMERER & CO.
108 Bay St.
(מעמבערס פון סטענדערט סטאק עקסטשיינדזש)
108 ביי סטריט — — טאראנטא

J. P. BICKELL & CO.
מטענדארט בענק בילדינג טאראנטא.
תבואה
קאטאן
סטאקס

פערקיופיין גאלד קעמפּ
די לעצטע אינפארמאציעס קענען איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקיר־פיין הערלד.
טומה פערקיופיין, אנמעריא.
פריין פאר קענערע $1.50. פערשיי־ניגמע שטאאמטען $2.80 א יאהר.

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עטאבלירט 1903)
23 מעלינדא סטרי. טאראנטא. טעלעפ אן מיין 1—2580.
41 בראָאד סטריט, ניו־יארק.
קאבאלטס, פארקיופיין קופּער מאָטאר אויל און אינדוסטריאל סטאק פאר קעש, אדער מעסיגע מארדזשין. אונזער פופצעהן הונדערט מייל פריי־זואט וויל סיסטעם דערגרייכט אלע מארקעטס וועבענטליכע מארקעט לעטערס פריי.
„ניטא קיין פראמאשאנס"

פערזאנלעכע ידיעות

(פארטזעצונג פון זונטאג)

מוזט זוכען מיטל די ריעזיגע ארבי־אזוי צו דערגרייכ עלעמענטען. מיט רונג מיט די מאס כע האָבען שטענ וואַרטעטען רעזולט גרייכט טויזענדער דעם „30 טויזענ מיר האָבען געעפע מען די ארגאניזאצ פערשאפטען, וועל מען ביינעשטייער סטעמפּס זענען מי טאָדאָקסישע עלע אין מיטעל איז נע וויסען עלעמענט, אויפגעאָרערט צו דער פאָלקס רעטונ

כאָטש יעדער געוויסע רעזולטאט נאָך ניט דערגרייכ ראנטא, טויזענדע יונגע און אלטע גע־טאָ, וואס דיעזע נאָך ניט אריינגער ערע מעגשמות, ניט ערע מעגליכע ה הענד לינען אלץ ש איצט, עס איז בא־

שוין באלד ד דער פון איינאפא בלוט פערגאסען; מיר וואלנערען זיך טריבענע חיות אים שטענען, די גאנצ געוואָרען איין גרוי פון מאטירערטום, אויסגעפיהרט נע וועגען פון דער וועל נען פון דער גאנצ געפיינגט מיט אל

. די רוסישע פ געוועזן א חירות פרייהייט, וועלכע ארונטערגענומען די ריעס וועלכע האָט נ איין בלוטעס, א ניי לעבען, א ני

(פארטזעצונג אויף ביידוש 5)

דער 1000 מעמ־בער קלוב

(פארטזעצונג פון זונטאג)

ווי שוין בעוואוסט דורכ'ן „זשור־נאל" האָט דער קאָנפערענץ פאר די מלחמה קרבנות געגרינדעט א קלוב מיט'ן נאָמען „1000 מעמבער קלוב".

וואס איז די אויפגאבע פון דיעזען קלוב?

וואס וועט ער געבען זיינע מיטגליע־דער?

אויף די פראגען איז דער אנט־וואָרט א קורצער אן איינפאכער: הילפּע שטיצע פאר אונזערע אזמגליקליכע ברי־דער, און רעטונג פאר א טהייל, א גרויסער טהייל פון אידישען פאָלק וואס זיינגט אין ים פון צרות, נויט און יסורים. דאס זיינען די אויפגאבען, אויף וועלכע קיין גרעסערע און נאר־בעלערע האָבען מיר ניט אין דיעזען מאָ־מענט פון דעם גרויסען חורבן.

נאָך מיט א יאהר צוריק האָט דער קאָנפערענץ געזאָלט דורכפיהרען דיעזע אידעע. אָבער דאמאָלס זיינען פאר אונז געשטאנען שווערע אויפגאבען, וועלכע האָבען בעזייטיגט די פארלויפיגע ארבייט־טען פון פערשיעדענע מיטלען און וועגען, מיר האָבען געמוזט צערעשט א יסוד, א שטארקען גרונד לעגען פאר דעם ריעזע־גען בנין פון דער הילפס ארבייט:

קלאָפּען אין טהירען, וועקען, רו־פען, פראָפּאגאנדירען, ערקלעהרען אז די גאנצע פליכט צו העלפען פערלינדערטען דעם הונגער און נויט פון די אידען אין די מלחמה לענדער איז אויף אונז געפאל־לען, אז נאר מיר אידען, וועלכע גלוק־ליכערווייזע געפינען זיך ניט אונטער־ער שרעק און שווידער פון קאנאנען און פערניכטונג; אז נאר מיר אידען פון דער זייט ים, וואס שרעקען זיך ניט פאר'ן מאָרגען, ארבייטען און פערדיע־נען, מוזען מיר העלפען, מוזען מיר וואָרגען, און אָפּערען אלע אונזערע מעג־ליכקייטען פאר דעם טהייל פון אידישען פאָלק וואס בלוטעט און וועהטאָגט, זינקט אין פאלס אינ'ם תהום פון פערניכטונג און אינטערנאנג.

א גרויסע, א שווערע אויפגאבע איז דאס געווען. האָבען שוין די הארצרייסענ־דע אפּעלס, אריינגערונגען אין די הערצער פון די „רחמנים בני רחמנים", האָבען זיי זייער בייטעל געעפענט, גע־נעבען די „בארעמהערציגע" נדבות, האָט מען עס אָנגעקלונגען פאר רחמנות און בעטלערי, און דאס איז ניט געווען קיין גרונד פאר א שטענדיגער בעוועגונג, און וואלט אפילו אזא קליינע צייט ווי ביז איצט אויף ניט אנגעהאלטען: די וועה־נעשריינען וואָלטען געווארען אלטעגליך, וואָכענדיג, די בעגייסטערונג וואָלט פערשוואונדען, די שוואכע הערצער וואָלטען אבגעקהלט געווארען, און די נדבות וואָלטען מעהר ניט געפלוסען, קיין אפּעלס, קיין רוף וואָלט מעהר ניט דערהערט געווארען און דער ביטערער גורל פון א פאלשטענדיגער פערניכטונג און אונטערגאנג וואָלט געפאלען אויף מיר ליאָנען אידען.

דער טאראנטאָ'ר קאָנפערענץ האָט דאס איינגעזעהן, באלד די מרבים ער־קלערהט: ניט קיין נדבות ניט איהר, ניט קיין טובה טהוט איהר, די הילפס ארבייט איז ניט קיין געוועהנליכע פיל־אנ־טראָפּישע ארבייט, עס איז אונגעד־פליכט, אונזער נאציאָנאלער חוב, וועלכען מיר מוזען צאָהלען מיט אונ־זער לעצטען מענט, אז מיר מוזען דאטע־ווען מיט אונזערע לעצטע כחות; אזוי ווי דאס ראטעזיגן מענשען פון פייער, אדער פון דערטרונקען צו ווערען. העלפס אין צייט פון א קאטאסטראפע איז אזוי עלעמענטאר מענשליך, אז קיינער שטעלט קיין פראגען ניט. אפשטעל אין גע־ווען א גאנצעס פאָלק שטעהט אין גע־אפאהר און דער טהייל פון איהם וואס איז אויסער געפאהר שטרעקט אויס די האנד פון טרייסט און האָפנונג, און הילף!

ווען די לאָגישע און אמת'ע ווער־טער האָבען אָבגעקלונגען אויף די נשמות און אריינגערדונגען צו טויזענדער אי־דען, וועלכע צאָהלען די גאנצע צייט זיי־ערע וועבענטליכע ביישטייערונגען אלס א חוב, ווען די פאָלקס אידעע איז פער־שפּרייט געווארען, דאן האָבען מיר גע־נעבען די „בארעמהערציגע" נדבות, האָט מען עס אָנגעקלונגען אויף די נשמות און אריינגערדונגען צו טויזענדער אי־דען, וועלכע צאָהלען די גאנצע צייט זיי־ערע וועבענטליכע ביישטייערונגען אלס א חוב, ווען די פאָלקס אידעע איז פער־שפּרייט געווארען, דאן האָבען מיר גע־

(פארזעטצונג אויף ביידוש 5)